

2014. M160

**Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission**

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2014

LITHUANIAN

HIGHER LEVEL

**Wednesday, 18 June
09:30 – 12:30**

Perskaitykite tekstą ir atsakykite į visus 1, 2, 3 dalyse pateiktus klausimus aiškia ir taisyklinga lietuvių kalba.

Maksimalus taškų skaičius - 100

Karolis ir Evelina. „Mintys po metų kelyje aplink pasaulį“

2013-03-22

Mūsų kelionės startas sutapo su Naujųjų metų pradžia. Vieni apsisprendžia mesti rūkyti, antrieji - valytis dantis bent dukart per dieną, o šiais metais mes pasiryžom kol kas didžiausiam iki šiol **iššūkiui**. Mums tai naujas gyvenimo etapas. Taigi, pirmą naujų metų dieną mes išsiruošėme kelionėn ir **pakėlę nykštį į viršų** pradėjome mūsų žygį. Keliaujame aplink pasaulį paprastai – autostopu, miegame daugiausia palapinėje, valgome paprastą maistą drauge su vietiniais, džiaugiamės gyvenimu. Mes nesame ypatingi. Ypatingi yra tie, kurie nežinodami mūsų vardų, tautybės ir istorijos, drąsiai ir nesavanaudiškai sustoja ir nesitikėdami atlygio mums padeda, prigludžia, pamaitina.

Apie kelionę

Kelionė vieniems gali būti kančia, kitiems malonumų fontanai, tretiems iššūkis. Mums kelionė – tai pažinimas, mūsų vidaus ir mus supančio pasaulio. Pakeliui norėjome pasidalinti mintimis apie Lietuvą, o lietuviams papasakoti apie nefasadinį, nesaldų, nenuvalkiotą pasaulį už sienos. Nors mūsų kelyje pasitaiko įspūdingų kultūros paminklų ar neaprėpiamai neapsakomai žavios gamtos, mus vis dar labiausiai stebina žmonių altruizmas. Už šią kelionę jiems esame skolingi.

Apie tikslą

Norime apkeliauti pasaulį. Ne išnagrinėti jį iki kauliukų, nes tai būtų taip pat ambicinga, kaip universitete išmokti viską su smulkmenomis ir manyti, kad visus dalykus jau žinai. Tai mūsų pasirinkta kelionės linija, kuri dažnai pakrypsta priklausomai nuo atkeliaujančių kitų žmonių. Mes jų gyvenime paliekame mažą įspaudą, o jie – mumyse. Jau aplankėme penkis kontinentus, lieka dar vienas, nenusėjamas, anot keliautojų – vienas įspūdingiausių. Afrika. Mes ir vėl įsikimbame Nežinomybei į parankę ir traukiame tolyn. Iki šiol kiek daugiau nei pusė tūkstančio automobilių padėjo mums kirsti Aziją ir Australiją, Šiaurės ir Pietų Ameriką. Bet visą laiką atrodo, kad keliaujame namo, į Europą, ir jaučiame pravažiuoto pasaulio pulsą. Keliauti žeme – tai keliauti drauge su žmonėmis, gamta, klimatu, žemės paviršiumi.

Apie namus

Kas jums yra namai ? Vieniems tai – lentų statinys, kurio gal neperpūs vėjas, gal neužlis, o gal neaplankys pikti gyvūnai. Kirgizijoje siaučiant pūgoms, kai su šeima susėdi viename šildomame kambaryje, gurkšnoji karštą arbatą, pagalvoji, kad iki tikro namų jausmo trūksta labai nedaug. Laose džiunglėse radome **pašiūrę**, kuri mus, anot vietinių, saugojo nuo gyvačių. Jokių sienų, tik ant polių iškeltos grindys ir stogas. Ir jau namai. O dažniausiai mūsų namai – tai palapinė, kurioje vakarui atėjus ištiesi kojas, apmąstai dieną ir giliai atsidūsti, kad gera gyventi. Namai gali būti ir po atviru žvaigždėtu dangumi. Jau lygiai metus mes kasdien nežinome, kur statysime ar rasime namus. Kartais mus į svečius pakviečia vietiniai žmonės, o kartais „mūsų sodas už lango“ – tai Indonezijos džiunglės, Aliaskos taiga ar Karakumų dykuma. Kartais tik užkuriame laužą, o gal tik žvakelę širdžiai pašildyt. Į namus žiūrėsime jau

kitaip. Kai vienas brazilas ūkininkas mus apgyvendino prabangiame viešbutyje, tai neteikė laimės, tik dėkingumą. Jautėmės ne ką prasčiau nei prie Misisipės upės kaukiant kojotams. Laimė – ne pastate ir jo dydyje, net ne supratime, kad tai turi ar to neturi. Prisišti prie vietos dabar negalime. Juk viskas laikina, ir po vienos gražios dienos ateina sunki naktis, o po gero nakties miego galbūt laukia varginanti diena.

Apie žmones

Pasaulyje yra visokių žmonių: piktų ir nelaimingų, tačiau mūsų kelionėje pasitaikė tiek daug gerųjų šio pasaulio piliečių, kad pradėdi suprasti, jog ne priklausymas šaliai daro mus geresnius. Žmonių kultūros skiriasi drabužiais. Vienur, kaip Irane, moteriai reikia pridengti galvą ir vilkėti sijoną, o Brazilijoje, Rio de Žaneire, drabužiai trumputėliai. Tačiau tai tik detalės. Svarbiausia atrasti vidinį ryšį – nesvarbu, su ūkininku Kolumbijoje, tarnautoju Kinijoje ar namų prižiūrėtoja Australijoje. Jie visi mums ypatingi savo giliu ir paprastu vidumi, o tos detalės tik suteikia žmonėms specifiškumo. Keliaudami suprantam, kad ne **egzotika** mus žavi, o sielos, namų, žodžio paprastumas. Visa kita ateina ir praeina, lieka tikri, nesumeluoti dalykai.

Apie laiką

Keliaujame jau daugiau nei metus, mūsų **laiko taupyklėje** liko vos keli mėnesiai dar vienam kontinentui įveikti. Šis laikas tekėjo labai įvairiai: vienur reikėjo laukti, kitur skubėti, vienur galėdavome sau leisti ilsėtis bent kelias dienas, o kitas pasaulio dalis tiesiog pravažiudavome. Laiką turėjom visą ir jo neturėjom viskam patirti, pamatyti. Bet visko ir nereikia. Laiką dabar kur kas labiau įprasminame, norime jį skirti svarbiausiems dalykams. O tai ne tik darbas ir bendravimas, kaip daugelis iškart atsakytų. Tai ir pabuvimui su savimi. Tikinčiajam – ir su Kūrėju. Tai ne skuodimas, ne bėgimas, bet leidimas laikui tekėti kaip upei, laiku atsistojant ir žingsniuojant tolyn. Jau sukaupusiam jėgų.

Grįžę iš kelionės norėsime pasidalinti ir kitomis mintimis. Tai tik kelios mūsų įžvalgos iš Gyvenimo Kelionės. Kol kas mūsų linkėjimai iš Brazilijos skatina viena – nepabūkite keliauti savimi, artimiausia aplinka, o tada gal ir tolyn. Sustokite, leiskite ugniai degti, lietui nuplauti dulkes nuo veido, debesiui praplaukti, žvaigždėms danguje įsižiebt. O tada keliaukite toliau. Turime tiek daug, ir tiek nedaug mums tereikia būti laimingiems.

Tekstas adaptuotas

<http://www.bernardinai.lt/straipsnis/2013-03-23-karolis-ir-evelina-mintys-po-metu-kelyje-aplink-pasauli/97649>

I DALIS

(30 /100)

Remdamiesi tekstu atsakykite į pateiktus klausimus:

1. Paaiškinkite šių žodžių ir posakių reikšmę:

- a) iššūkis (1 taškas)
- b) „pakelti nykštį į viršų“ (1 taškas)
- c) pašiūrė (1 taškas)
- d) egzotika (1 taškas)
- e) laiko taupyklė (1 taškas)

2. Kas yra kelionė dviem keliautojams? (5 taškai)
3. Koks buvo keliautojų tikslas ir ko jie išmoko kelionėje? (5 taškai)
4. Kaip keliautojai pajaučia žmonių altruizmą? (5 taškai)
5. „Žmonių kultūros skiriasi drabužiais“. Išsakykite savo nuomonę apie šią citatą remdamiesi keliautojų ir jūsų pačių idėjomis. (5 taškai)
6. „Mes jų gyvenime paliekame mažą įspaudą, o jie – mumyse“. Pakomentuokite šį sakinį remdamiesi tekstu. (5 taškai)

II DALIS

(30/100)

Pakomentuokite šią ištrauką. Savo teiginius argumentuokite (ne mažiau kaip 100 žodžių).

„Keliaudami suprantam, kad ne egzotika mus žavi, o sielos, namų, žodžio paprastumas“.

III DALIS

(40/100)

Esė

Pasirinkite vieną iš pasiūlytų temų ir parašykite esė (apytiksliai 300 žodžių).

1. „Turime tiek daug, ir tiek nedaug mums tereikia būti laimingiems“.
2. „Kiek beieškotume grožio keliaudami po visą pasaulį, jo nerasime, jei neturėsime grožio savyje“ (Ralfas Voldas Emersonas).